

УДК 343.8

Павло Герасим
Національний університет “Львівська політехніка”,
Навчально-науковий інститут права, психології
та інноваційної освіти,
кандидат юридичних наук,
докторант

ПРО ДЕЯКІ ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ УКРАЇНИ

<http://doi.org/10.23939/law2022.36.170>

© Герасим П., 2022

Проаналізовано історико-правові джерела України, які регулювали порядок громадського контролю за процесом виконання – відбування покарань, встановлено закономірності виникнення та розвитку проблем стосовно цього питання та запропоновано деякі способи їх вирішення по суті.

Оскільки досі в Україні на доктринальному рівні не розроблено чітких відповідних правових умов, спрямованих на удосконалення механізму громадського контролю у сфері виконання покарань, це, поряд із критичним станом запобіжної діяльності та низьким рівнем участі громадськості у виконанні – відбуванні покарань, й стало вирішальним для вибору теми цієї наукової розробки. Про необхідність підвищення рівня результативності роботи громадських об'єднань у сфері виконання покарань нашої держави зазначають й науковці, вказуючи на те, що у сучасних умовах видозміни процесу виконання – відбування покарань доволі важливо встановити ті детермінанти, які сформувались у попередні роки та продовжують діяти сьогодні, негативно впливаючи на стан громадського контролю у вказаній галузі суспільних відносин.

У статті констатовано, що без усунення, нейтралізації, блокування тощо тих детермінант, що склались історично та породжують і спричиняють незадовільний стан громадського контролю у сфері виконання покарань України, об'єктивно неможливо якісно забезпечити виконання завдань кримінально-виконавчого законодавства (ст. 1 КВК) та досягти у зв'язку з цим мети кримінального покарання (ст. 50 КК).

Все це актуалізує, з одного боку, та зумовлює, з іншого боку, теоретичне і практичне спрямування сучасних доктринальних розробок із означеної проблематики, враховуючи задекларовані нашою державою наміри щодо узгодження її законодавства із найкращими стандартами Європейського Союзу і Ради Європи.

Ключові слова: детермінанти; сфера виконання покарань; громадський контроль; ефективність; запобігання; процес виконання – відбування покарань; виправлення; ресоціалізація.

Постановка проблеми. Однією із проблем та, одночасно, завданням, що визначені в Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України, схваленої розпорядженням Кабінету

Міністрів України ще у 2017 р., є увідповіднення змісту кримінально-виконавчої діяльності, зокрема й питань здійснення громадського контролю, до кращих міжнародних практик і стандартів. На необхідності підвищення рівня результативності роботи громадських об'єднань у сфері виконання покарань нашої держави акцентують і науковці, зазначаючи, що у сучасних умовах видозміни процесу виконання – відбування покарань доволі важливо встановити ті детермінанти, які сформувались у попередні роки та продовжують діяти сьогодні, негативно впливаючи на стан громадського контролю у вказаній галузі суспільних відносин [1, с. 223–230].

Саме із таких міркувань і вибрано предмет дослідження у цій науковій статті та визначено її *мету*, а саме – на підставі аналізування історико-правових джерел, що стосуються здійснення громадського контролю у сфері виконання покарань, сформулювати сучасний погляд на організацію і порядок його реалізації з урахуванням сьогоденної соціально-політичної та правової реальності, яка склалась в Україні.

Зважаючи на це, *головним завданням* наукової розробки є визначення пов'язаних із цим проблем та обґрунтування найефективніших шляхів і засобів їх вирішення по суті.

Аналіз дослідження проблеми. Вивчення наукової літератури показало, що як у ранні часи незалежності України та до прийняття КВК (1991–2003 рр.), так і дотепер доволі активно розробленням проблем підвищення рівня та видозміни змісту громадського контролю за процесом виконання – відбування покарань займаються такі учені, як: К. А. Автухов, О. М. Бандурка, В. В. Василевич, Б. М. Головкін, О. М. Гумін, О. М. Джужа, Ю. В. Кернякевич-Танасійчук, В. В. Коваленко, О. Г. Колб, В. Я. Конопельський, І. М. Копотун, О. В. Лисодєд, С. Ю. Лукашевич, В. О. Меркулова, К. С. Остапко, О. П. Рябчинська, А. Х. Степанюк, І. С. Яковець та ін.

Зазначимо, що досі в Україні на доктринальному рівні не розроблено чітких відповідних правових умов, спрямованих на удосконалення механізму громадського контролю у сфері виконання покарань, що, поряд із критичним станом запобіжної діяльності та низьким рівнем участі громадськості у процесі виконання – відбування покарань, й стало вирішальним під час вибору теми цієї наукової розробки.

Виклад основного матеріалу. Як свідчить суспільна практика, щоб підвищити рівень ефективності та загалом результативності будь-якого виду суспільно-державної діяльності, доволі важливо визначити закономірності виникнення, розвитку та функціонування тих проблем, що постійно супроводжують її упродовж тривалого історичного періоду [2, с. 333–340].

Безперечно, у такому ж контексті варто розглядати генезис становлення і правового інституту громадського контролю за процесом виконання – відбування покарань в Україні, позаяк без нейтралізації, блокування, усунення тощо детермінант, які негативно впливають на зазначений вид суспільної діяльності, вкрай складно якісно здійснювати реформи у сфері виконання покарань [3, с. 164–183].

У цьому сенсі привертає увагу й той юридичний факт, що аж до прийняття у 2003 р. Кримінально-виконавчого кодексу (КВК) України питання громадського контролю у зазначеній галузі суспільних відносин регулювались відповідними нормами Виправно-трудоного кодексу (ВТК) Української РСР, який був затверджений на законодавчому рівні ще у грудні 1970 р. [4], що можна зарахувати до об'єктивних суперечностей та, одночасно, правових недоречностей і прогалин, які доволі істотно впливали на зміст кримінально-виконавчих правовідносин, що формувались в нашій державі з 1991 р., тобто в часи її незалежності.

Із цього приводу слушно зробили висновки деякі учені, що у СРСР виправно-трудова система, окремі елементи якої, на жаль, були “успадковані” та відображені й у змісті кримінально-виконавчої діяльності України у 1991–2003 рр., функціонувала в умовах “напівсекретності” (закритості) та замовчування, нібито за межами суспільства, на іншому архіпелазі [5, с. 29].

Додатковим аргументом такої правової оцінки можна назвати й те, що у чинному на той час ВТК не було жодної правової норми (статті, глави, розділу тощо), яка б регулювала порядок і умови здійснення громадського контролю за сферою виконання покарань України. І це логічно, бо як по-іншому можна було на законодавчому рівні реалізовувати тогочасну державну тоталітарну (карально-репресивну) політику у цій галузі суспільних відносин, зокрема, за відсутності загалом будь-яких правових елементів громадянського суспільства в СРСР [6, с. 60–83].

І навіть більше, за межі “дозволеного” не можна було виходити й науковцям, а тому всі їхні дослідження “фокусувались” на такому їх предметі, як “участь громадськості у виправленні та перевихованні засуджених”, що, безперечно, не є тотожною (синонімічною) діяльністю, яка відповідає змісту правової категорії “громадський контроль” [7, с. 370–383].

З’ясувати, як оцінили ту епоху (1970–1991 рр.) окремі дослідники, зважаючи на те, що комунізм ліквідував свободу думок, свободу слова, свободу зібрань, свободу асоціації та інші фундаментальні свободи і демократію як таку, повернення фундаментальних свобод (як-от: громадського контролю за діяльністю державних інституцій) не тільки на папері, але й у реальності, утвердження демократичних цінностей і народовладдя (а такий суспільний моніторинг є однією з форм його прояву) – одне із завдань сьогодення для України [8, с. 142].

Отже, варто констатувати, що ще у так звані радянські часи були сформовані політико-правові та державні підходи, а також виникли у зв’язку з цим детермінанти, які й породили та спричинили негативні тенденції, пов’язані із закріпленням на законодавчому рівні у ВТК, а надалі – у КВК України 2003 р., формальних (не життєво діяльних) та неефективних правових норм з питань громадського контролю у сфері виконання покарань і зведення цього суспільного процесу фактично не до моніторингу (перевірки) змісту кримінально-виконавчої діяльності, а до участі громадськості у виправленні та ресоціалізації засуджених.

Крім цього, зазначимо, що закріпленій у ч. 2 ст. 25 КВК зміст громадського контролю дещо звужений за предметом, позаяк стосується тільки прав засуджених, які відбувають покарання, але не передбачає моніторингу дотримання їхніх законних інтересів і свобод, про які йдеться у ст. 3 Конституції України, а також у Конвенції ООН про основоположні прав людини і громадянина, на підставі якої й оцінює діяльність держави Україна Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ).

У цьому сенсі можна говорити й про те, що ефективнішим і дієвішим громадський контроль у сфері виконання покарань України був би і у випадках, якби цей суспільний моніторинг здійснювався щодо всього процесу виконання – відбування покарань, який за змістом є ширшим за контроль щодо забезпечення прав засуджених.

Тільки за такого законодавчого та прикладного підходу на практиці можна було б принаймні знизити рівень впливу негативних детермінант минулого, а також блокувати дію пов’язаних із цим закономірностей їх прояву в кримінально-виконавчих правовідносинах сьогодення.

Як встановлено в ході вивчення інших історико-правових джерел, які прямо стосуються досліджуваної у цій науковій статті проблематики, другою тогочасною “хронічною” (1991–2003 рр.) проблемою стала діяльність як держави загалом, так і її окремих інституцій (зокрема, МВС України до 1999 р., коли органи та установи виконання покарань входили у її систему, та Державного департаменту України із питань виконання покарань (ДДУПВП), який з 1999 до 2010 рр. діяв як центральний орган виконавчої влади, що реалізовував державну політику у сфері виконання покарань), які фактично будь-якими засобами перешкоджали тому, щоб за виконанням – відбуванням покарань здійснювався громадський контроль, зводячи його на практиці до участі громадськості у виправленні та ресоціалізації засуджених [9, с. 357–359].

Як результат, у КВК України 2003 р. зразка саме у такому форматі й був закріпленій у ч. 2 ст. 25 цього Кодексу громадський контроль за дотриманням прав засуджених під час відбування покарань, хоч тоді вже діяла Конституція України 1996 р., а також низка законодавчих актів з питань діяльності об’єднань громадян [10].

І навіть більше, у листопаді 1996 р. була прийнята й спеціальна постанова Пленуму Верховного Суду України “Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя”, у якій (зокрема у пункті 2) констатовано, що норми Основного закону мають найвищу юридичну силу та є нормами дії [11, с. 136], а отже, по-іншому мав би бути й викладений у КВК законодавчий підхід з питань суспільного моніторингу, враховуючи положення Конституції України щодо народовладдя (ст. 5), пріоритетності прав людини і громадянина над державними інтересами (ст. 5); права громадян на звернення (ст. 40) тощо. Варто зазначити, що у розділі VI “Контроль і нагляд за діяльністю міліції” та ст. 26 Закону України “Про міліцію” 1991 р., який визначає, зокрема, й нормативно-правові засади функціонування у складі МВС України органів і установ виконання покарань, мова велась про ширше коло суб’єктів громадського контролю (наприклад, з участю місцевих рад), хоча з цього приводу й була зроблена законодавча ремарка, чинна донині, а саме: громадськість не має права втручатись в оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну та адміністративну діяльність [12].

Отже, ще однією детермінантою, що склалась у часи незалежності (1991–2003 рр.) та виразилась у негативній тенденції, яка впливає до сьогодні на ефективність громадського контролю у сфері виконання покарань України, є монополізація держави та її органів стосовно формування заохочувальних засад функціонування цієї галузі суспільних відносин і зведення до формалізму та по суті – до профанації – участі громадськості у моніторингу процесу виконання – відбування покарань за принципом: держава знає, що робити, і нічого вказувати “нефаховим” суб’єктам (стороннім та некомпетентним фізичним та юридичним особам), як їй діяти у тій чи іншій галузі державної діяльності [13, с. 12–16]. І, знову ж таки, попри те, що ще у 90-ті роки ХХ ст. Г. О. Радов не тільки сформулював сучасні засади і принципи пенітенціарної (а не виправно-трудової або кримінально-виконавчої) політики [13, с. 12–16], але й розробив проєкт доктринальної моделі закону із означених питань [14, с. 11–52].

Поряд із цим, ні вказаний науковець, ні інші учені того історичного періоду (1991–1993 рр.) [9, с. 357–359] теж не зуміли на теоретико-прикладному рівні сформулювати зміст громадського контролю за сферою виконання покарань за прикладом цивілізованих держав світу (Норвегії, Швейцарії, Швеції, Великобританії тощо), що можна зарахувати ще до однієї із детермінант, яка негативно впливає на рівень і ефективність цього виду суспільної діяльності в Україні дотепер.

Однак ще у 1991 р. у першій Державній програмі нашої держави, яка стосувалась процесу виконання – відбування покарань, – Основних напрямках реформи кримінально-виконавчої системи України були закріплені нормативно-правові засади і принципи громадського моніторингу в цій галузі суспільних відносин [15]. Зокрема, ці Напрями передбачали:

1) упровадження у діяльність органів та установ виконання покарань принципу гласності, із визначенням переліку статистичної та іншої інформації для публікації у засобах масової інформації (чого досі в Україні не зроблено, крім загального предмета відомостей, що мають бути доступними згідно із Законом України “Про доступ до публічної інформації”);

2) створення системи інформаційного забезпечення діяльності органів та установ виконання покарань (сьогодні це також є проблемою через “напіввідкриту” діяльність Міністерства юстиції України як центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань і пробації (ч. 1 ст. 11 КВК)) [15, с. 4];

3) розширення прав і підвищення відповідальності обласних і місцевих Рад за організацією та ефективністю виконання кримінальних покарань [15, с. 5] (чого досі в Україні на законодавчому рівні не зроблено);

4) створення у ході реалізації визначеного в Основних напрямках реформи кримінально-виконавчої системи спеціального комплексу, який в умовах правової держави зданий вирішити найважливіше завдання щодо ресоціалізації засуджених (чого теж ще не зроблено через відсутність належного громадського контролю) [15, с. 18]; тощо.

Отже, низький рівень виконавської дисципліни, що стосується реалізації на практиці відповідних державних програм у сфері виконання покарань України, належить до переліку тих детермі-

нант, які спричиняють низьку ефективність здійснення соціального моніторингу в цій галузі суспільних відносин, а також до негативних закономірностей розвитку і функціонування цього правового інституту в нашій державі та у кримінально-виконавчому законодавстві, зокрема.

Висновок. Отже, зважаючи на отримані у ході цього наукового пошуку результати, варто визнати, що без усунення, нейтралізації, блокування тощо тих детермінант, що склались історично та породжують і спричиняють незадовільний стан громадського контролю у сфері виконання покарань України, об'єктивно неможливо якісно забезпечити виконання завдань кримінально-виконавчого законодавства (ст. 1 КВК) та досягти у зв'язку з цим мети кримінального покарання (ст. 50 КК).

Все це актуалізує, з одного боку, та зумовлює, з іншого боку, теоретичне і практичне спрямування сучасних доктринальних розробок із означеної проблематики, враховуючи задекларовані нашою державою наміри щодо увідповіднення її законодавства до кращих стандартів Європейського Союзу і Ради Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колб О. Г., Махніцький О. І. Зміст громадського контролю у сфері виконання покарань України. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2019. № 3(9). С. 223–230.
2. Кваша О. О. Значення філософської категорії причинності у кримінально-правових дослідженнях: традиції та сучасність. *Правова держава*. 2017. Вип. 28. С. 333–340.
3. Батиргареева В. С., Бабенко А. М. Вплив установ виконання покарань і попереднього ув'язнення на криміногенну ситуацію в Україні. *Право України*. 2020. С. 164–183.
4. Про затвердження Виправно-трудового кодексу Української РСР: Закон Української РСР від 23 грудня 1970 року № 3325-07. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1971. № 1. Ст. 6.
5. Чакубаш Ю. В. Формування наукового погляду на тюрму як суспільно-державний інститут. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 1998. № 1(3). С. 29–40.
6. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. проф. А. Х. Степанюка. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.
7. Бойко І. Й. Кримінальні покарання в Україні (ІХ–ХХ ст.): навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 408 с.
8. Аваков А. Б. Ленин с нами? Харьков: Фолио, 2017. 157 с.
9. Довідник про автореферати виконаних в Україні за 1991–2008 роки дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата юридичних наук / уклад. В. К. Гришук, Б. О. Кириць, О. Ф. Пасека. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2009. 472 с.
10. Про об'єднання громадян: Закон України від 16 червня 1992 року № 2460-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 34. Ст. 504.
11. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996. № 9. *Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах* / упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. Київ: ПАЛІВОДА А. В., 2011. С. 136–141.
12. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 року № 565-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 4. Ст. 20.
13. Радов Г. О. Першочергові проблеми пенітенціарної політики України на сучасному етапі. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 1996. № 1. С. 12–16.
14. Радов Г. О. Роль та місце пенітенціарної системи в структурі державного управління України. Доктринальна модель Закону “Про пенітенціарну систему України”. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 1997. № 1(2). С. 5–52.
15. Основные направления реформы уголовно-исполнительной системы в Украинской ССР: утверд. Постановлением Кабинета Министров Украинской ССР от 11 июля 1991 года. № 88. Киев: ГУИН МВД Украины, 1991. 18 с.

REFERENCES

1. Kolb O. H., Makhnitskyi O. I. (2019). Zmist hromadskoho kontroliu u sferi vykonannya pokaran Ukrainy [Content of public control in the field of execution of punishments of Ukraine]. *Visnyk Penitentsiarnoi asotsiatsii Ukrainy*. No. 3(9). S. 223–230.

2. Kvasha O. O. (2017). Znachennia filosofskoi katehorii prychnynosti u kryminalno-pravovykh doslidzhenniakh: tradytsii ta suchasnist [The value of the philosophical category of causality in criminal law research: traditions and modernity]. *Pravova derzhava*. Vyp. 28. S. 333–340.

3. Batoryhareieva V. S., Babenko A. M. (2020). Vplyv ustanov vykonannia pokaran i poperednoho uv'iaznennia na kryminohennu sytuatsiiu v Ukraini [Influence of penitentiary institutions and pre-trial detention on the criminogenic situation in Ukraine]. *Pravo Ukrainy*. S. 164–183.

4. Pro zatverdzhennia Vypravno-trudovoho kodeksu Ukrainiskoi RSR: Zakon Ukrainiskoi RSR vid 23 hrudnia 1970 roku No. 3325-07. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainiskoi RSR. 1971. No. 1. St. 6.

5. Chakubash Yu. V. [1998]. Formuvannia naukovooho pohliadu na tiurmu yak suspilno-derzhavnyi instytut [Formation of a scientific view of the prison as a public institution] / *Problemy penitentsiarnoi teorii i praktyky*. No. 1(3). S. 29–40.

6. Hel A. P., Semakov H. S., Yakovets I. S. (2008). Kryminalno-vykonavche pravo Ukrainy: navch. posib. [Criminal-executive law of Ukraine: textbook. Manual] / za prof. A. Kh. Stepaniuka. Kyiv: Yurinkom Inter, 624 s. (in Ukrainian).

7. Boiko I. Y. (2013). Kryminalni pokarannia v ukraini (IX–XX st.) [Criminal punishments in Ukraine (IX–XX centuries)]: navch. posib. Lviv: LNU im. Ivana Franka, 408 s. (in Ukrainian).

8. Avakov A. B. (2017). Lenyn s namy? [Lenin with us?]. Kharkov: Folyo, 157 s. (in Ukrainian).

9. Dovidnyk pro avtoreferaty vykonanykh v Ukraini za 1991–2008 roky dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia doktora i kandydata yurydychnykh nauk [Handbook of abstracts of dissertations for the degree of Doctor and Candidate of Laws made in Ukraine in 1991–2008] / ukl. V. K. Hryshchuk, B. O. Kyrys, O. F. Paseka. Lviv: Lviv. derzh. un-t vnutr. sprav, 2009. 472 s. (in Ukrainian).

10. Pro ob'iednannia hromadian: Zakon Ukrainy vid 16 chervnia 1992 roku No. 2460-KhII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1992. No. 34. St. 504.

11. Pro zastosuvannia Konstytutsii Ukrainy pry zdiisnenni pravosuddia: postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 01.11.1996. No. 9. Postanovy Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy v kryminalnykh spravakh / uporiad. V. V. Rozhnova, A. S. Syzonenko, L. D. Udalova. Kyiv: PALYVODA A. V., 2011. S. 136–141.

12. Pro militsiiu: Zakon Ukrainy vid 20 hrudnia 1990 roku No. 565-KhII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1991. No. 4. St. 20.

13. Radov H. O. (1996). Pershocherhovi problemy penitentsiarnoi polityky Ukrainy na suchasnomu etapi [Priority problems of the penitentiary policy of Ukraine at the present stage]. *Problemy penitentsiarnoi teorii i praktyky*. No. 1. S. 12–16.

14. Radov H. O. (1997). Rol ta mistse penitentsiarnoi systemy v strukturі derzhavnoho upravlinnia Ukrainy. Doktrynalna model Zakonu “Pro penitentsiarnu systemu Ukrainy” [The role and place of the penitentiary system in the structure of public administration of Ukraine. Doctrinal model of the Law “On the Penitentiary System of Ukraine”]. *Problemy penitentsiarnoi teorii i praktyky*. No. 1(2). S. 5–52.

15. Osnovnye napravleniya reformy uholovno-yspolnytelnoi systemy v Ukraynskoi SSR: utverd. Postanovlenyem Kabyneta Mynystrov Ukraynskoi SSR ot 11 yuliia 1991 hoda. No. 88. Kyev: HUYN MVD Ukrainy, 1991. 18 s.

Дата надходження: 07.09.2022 р.

Paul Gerasim
Lviv Polytechnic National University
Doctor of Law,
doctoral student

**ON SOME HISTORICAL AND LEGAL DETERMINANTS THAT AFFECT
THE EFFECTIVENESS OF PUBLIC CONTROL IN THE FIELD OF EXECUTION
OF PUNISHMENTS IN UKRAINE**

In the article analyzes the historical and legal sources that regulated the procedure for public control over the process of execution – serving sentences, established the patterns of emergence and

development of the problems existing in connection with this, and proposed some ways to solve them in essence.

One of the problems and, at the same time, the tasks defined in the Concept of reforming (development) of the penitentiary system of Ukraine, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine in 2017, is to bring the content of criminal enforcement activities, including public control, to best international practices and standards.

Scholars also emphasize the need to increase the level of effectiveness of public associations in the field of execution of sentences in our country, noting that in modern conditions of changes in the process of execution – serving sentences is important to establish those determinants that were formed in previous years and continue to operate in today, negatively affecting the state of public control in this area of public relations.

It is for these reasons that the subject of research was chosen in this scientific article and its purpose is determined, namely – on the basis of analysis of historical and legal sources related to public control in the field of execution of sentences, to formulate a modern view of the organization and implementation. current socio-political and legal reality in Ukraine.

Based on this, the main task of this research is to identify existing problems in this regard and justify the most effective ways and means of solving them in essence.

Key words: determinants; sphere of execution of punishments; public control; efficiency; a warning; the process of execution – serving sentences; correction; resocialization.